

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته زبان و ادبیات فارسی

موضوع

بررسی آثار یدالله رویایی با تکیه بر بیانیه شعر حجم

استاد راهنما

دکتر ابوالقاسم رادفر

استاد مشاور

دکتر تقی پورنامداریان

نگارش

آزاده میرشکاک

۱۳۸۵

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

چکیده

در این رساله شعر یدالله رویایی و سیر تکامل ادبی او تا رسیدن به شعر حجم بررسی شده است. **دلالة رویایی بیانیة شعر حجم را در زمستان سال** به همراه تنی چند از شاعران آن دوره، ثاری را طبق معیارها و قواعدی که برای شعر حجم، در نظر گرفته بود، به

آنچه درباره شعر حجم نوشته شده معمولاً مساوی آن چیزی است که درباره رویایی نوشته شده است. به این معنی که رویایی واضح این جریان ادبی و مدافع آن بوده و هست. اما حجم نوشته‌های ی درباره شعر حجم و آثار رویایی بسیار اندک است و برای دریافت قواعد و ویژگی‌های شعر حجم تنها منابع قابل اعتنا و توجه، آثار و نوشته‌های یدالله رویایی است که در این رساله پایه و مبنای کار قرار گرفته‌اند. هدف از تدوین این رساله، در واقع معرفی آثار و نظریات است که بنا به دلایلی که در طول این رساله مطرح شده، شعر و عقاید او چندان شناخته‌ای از ابهام .

نامه

تدوین رساله‌ای درباره آثار یدالله رویایی، کار چندان آسانی نبود، چراکه در باره او و آثارش کمتر چیزی نوشته و گفته شده است. از همه کسانی که در جمع‌آوری و تدوین مطالب این رساله راهنمایی و یاری خود را از من دریغ نکردند

.

رادفر که راهنمایی این رساله را پذیرفتند و در طول تدوین آن، مرا از رهنمودهای

زمینه ادبیات معاصر و نقد ادبی را به بنده

.

پورنامداریان که بر من منت گذاشته و مشاوره این رساله را برعهده گرفتند و با اشارات سودمندان مرا در دریافت بهتر شعر رویایی یاری کردند.

و در پایان این رساله را اگرچه ناچیز و تقدیم می‌نم به یدالله رویایی که از او و شعرش بسیار آموختم.

پیشگفتار

آنچه پیشروست، نه نقد و تحلیل و نه حتی معرفي کامل يك جريان ادبي است، شاید در اين مقال بیشتر به جمع آوري نظريه‌هاي گوناگون و نمونه‌هايي از يك جريان شعري معاصر توجه

با وجود گذشت بیش از سه دهه از انتشار اولین بيانيه شعر حجم، هنوز بسياري از علاقه‌مندان به ادبيات و حتي بسياري از خوانندگان حرفه‌اي شعر با ادبيات حجم سخت بيگانه‌اند و گروه اندكي نیز که اين واژه به گوش آنها آشناست و آثار بعضي بزرگان اين جريان را - احياناً - دیده‌اند، درك صحيح و درستي از اين واژه و مصاديق آن ندارند و ارتباط آنها با شعر حجم ارتباطي بسيار سست است. اي از منتقدان و هنرمندان شعر معاصر نیز که تعداد آنها بسيار کم است، درباره شعر سرايان، نظرياتي ارائه کرده

که اغلب به جاي نقد دقيق و علمي به پيش - هاي غرضورزانه، منجر شده است.

آنکه به درستي يا نادرستي، لزوم يا عدم لزوم، موفقيت يا عدم موفقيت آن در بين مخاطبان و مسائلي از اين دست بپردازيم، در اي از حيات ادبي ايران ظهور یافته و هنوز به زندگي خود ادامه مي‌دهد.

راقم اين سطور نیز بي‌آنکه قصد قضاوت و داوري درباره شعر حجم داشته باشد، بیشتر از روي علاقه به دا آنچه غريب و مهجور مانده و بازهم علاقه به کشف علت اين مهجوري به مطالعاتي در اين زمينه دست زده است.

منابع موجود درباره شعر حجم بسيار بیشتر کساني که درباره جريان‌هاي مهم شعري پس

از نیما سخن گفته و نوشته با رسیدن به سرایي، از روی آن پل زده و گذشته- اند. شاید بیشتر این بزرگان زحمت فهم آنچه را که بی‌معنی انگاشته‌اند، به خود نداده و بدون درك صحیح از آن سعی کرده برداشت عجولانه خود را به دیگران نیز تحمیل کنند.

اولین بار که شعرهای رویایی - بر مجموعه لبريخته‌ها تأکید دارم - به دستم رسید فکر کردم یا این شعرها حرفهای بی سروتھی- اند که تحت عنوان شعر به من مخاطب ارائه شوند، و یا من مخاطب آنقدر سواد ندارم که این شعرها را بفهمم. دوم را ترجیح دادم و سعی کردم سواد خودم را کمی بیشتر کنم، آنقدر که به فهم شعرهای رویایی قد بدهد، موفق نشدم. با این حال تصمیم گرفتم رویایی را موضوع کار پایان‌نامه قراردهم تا شاید در جریان تدوین این رساله بتوانم با شعر او ارتباط برقرار کنم. کار تدوین این رساله را با در نظرگرفتن توالی زمانی آثار رویایی شروع کردم و قدم به قدم او را از لابه ها و شعرها و نوشته- هایش تعقیب کردم. در این حرکت سیر تکاملی شعر رویایی را به خوبی دریافتم و وقتی نوبت به مجموعه لبريخته‌ها که از منظر حجم، کا ترین شعرهای رویایی را دربرگرفته، رسید، دیدم، حرف- های این شاعر و شعرهای او را تا حدودی فهمم و گویی به زبانش نزدیک .

در این تفاهم بود که دریافتم برای درك درست شعرهای حجم‌گونه رویایی حتماً باید آنچه را پیش از بیانیه نوشته و گفته، خواند.

ویایی چندان عجیب و غریب نیست و با کمی صبر و حوصله و دقت می برقرارکرد و البته هیچ مخاطبی - اگر مخاطب

تخصصی و حرفه‌ای نباشد - مجبور به ایجاد این ارتباط نیست.

از آنجا که فهم راقم این سطور از شعر رویایی با قدم به قدم پیش رفتن با شعر او میسر شد، فصول این پایان نامه را نیز براساس ترتیب و توالی زمانی انتشار آثار رویایی تدوین کردم.

آثار رویایی در یک نگاه کلی به دو دسته پیش از بیانیه شعر حجم و پس از بیانیه تقسیم می‌شوند. از همین

تاریخی نیما در شعر و جریان

نامه‌ای از رویایی تدوین کردم

سپس کتابشناسی او را تنظیم کرده و در این رساله گنجاندم که فصل‌های کوتاه اول، دوم و سوم این رساله را دربرمی‌گیرد.

در فصل چهارم، چهار مجموعه های تهی

دریاییها

ها رسی قرار گرفت که تاریخ انتشارشان مربوط به پیش از بیانیه شعر حجم

.

مقدمات تدوین و تألیف بیانیه شعر حجم، متن کامل این بیانیه و گزیده های رویایی درباره بیانیه، روایت شده است.

روایی با انتشار بیانیه شعر حجم چهره خود را به عنوان یک شاعر نظریه‌پرداز تثبیت کرد و از آن پس تمام منتقدانی که می

شعر رویایی اظهارنظر کنند، نام او را در کنار « قرار داده و درباره او و حجم یک

سخن گفتند. به همین دلیل در فصل ششم، مجموعه‌ی درباره رویایی و

.

با توجه به بیانیه شعر حجم و حرفهای رویایی درباره بیانیه و نیز با نظر به انتقادات، اشکالات و بعضاً اتهامات وارد بر حرکت ادبی رویایی، تصمیم گرفتم مهمترین شاخصه‌های شعر رویایی و مباحث نظری مطرح شده توسط او را راج کرده و هر یک را در فصلی مجزا و ذیل های جداگانه مورد بررسی قرار دهم و این شد که فصل هفتم این رساله در میانه کار خود را

در فصل هفتم، مباحثی چون واژه، وزن، الهام، تصویر، تعهد و مخاطب از منظر رویایی در بخش‌هایی جداگانه بررسی شده
بود که با طرح این مباحث، هم به اشکالات انتقادات نظریه

رویایی در حد وسع و توان پاسخی داده شود و هم اینکه نگاه پخته و کمال‌یافته‌ی رویایی درباره این موضوعات و جایگاه آنها در شعر نشان داده

در فصل هشتم، آثار به چاپ رسیده رویایی پس از بیانیه معرفی شده‌اند که به ترتیب

: هلاك عقل به وقت اندیشیدن)

(مصاحبه‌ها) ، لبريخته‌ها

(مجموعه شعر)، هفتاد سنگ قبر (مجموعه شعر)

من گذشته: امضاء (نثرهای ادبی).

فصل پایانی نیز به نتیجه‌گیری

این رساله اختصاص داده شده است.

فهرست مطالب

..... : پیش د

..... : زندگی یدالله رویایی

..... : کتابشناسی یدالله رویایی

فصل چهارم: بررسی آثار یدالله رویایی پیش از انتشار بیانیه شعر حجم

..... : های تهی

..... :

..... : دریایی‌ها

..... : **بخش چهارم: ها**

..... : بیانیه شعر حجم

..... : رویایی و شعر حجم از منظر منتقدان

فصل هفتم: مضامین و مصالح اصلی شعر یدالله

..... رویایی

..... : نگاه رویایی به واژه در شعر

..... : جایگاه وزن در شعر رویایی

..... : سهم الهام در شعر رویایی

بخش چهارم: جایگاه تصویر در شعر رویایی

..... : تعریف رویایی از تعهد در شعر

..... : مخاطب شعر رویایی کیست؟

فصل هشتم: آثار یدالله رویایی بعد از بیانیه شعر

.....

- :
- : هلاك عقل به وقت انديشيدن ...
- : لبريخته ها
- بخش چهارم : هفتاد سنگ قبر**
- : من گذشته : امضاء
- : نتیجه گیری
- فهرست منابع**

فصل اول

پیش درآمد

آشنایی نیما را به زبان فرانسه و ترجمه اشعار شاعران اروپایی را به فارسی، شاید بتوان یک از دلایل اصلی خروج و عدول از فرم معمول و کهن شعر فارسی دانست.

نیما در طول مطالعه ادبیات فرانسه با شاعرانی آشنا شد که انقلاب فرانسه را پشت سر گذاشته بودند و شعر آنها بستری برای بیان عقاید سیاسی و اجتماعی بود. نیما تأثیر این شاعران به عنوان سردمدار شعر نو دست به همانندی در تاریخ ادبیات فارسی ای پرفراز و نشیب و بحرانی، از تاریخ سیاست، فرهنگی و ادبی ایران

شکست اوزان عروضی توسط نیما و پیدایی شعر نو متهم به این بود که ادبیاتی غیربومی و

نیما با ترجمه اشعار شاعرانی با ادبیات فرانسه دست به آن ابتکار عظیم زد و شعر فارسی را به تولدی تازه فراخواند. اما این محصول به ظاهر وارداتی و غریبه چنان در پیچ و خم ذهن شاعران ایرانی رنگ و بوی دیگری گرفت که به شعری ایرانی، ناب

نیما شعر را در برابر کلاسیسیسم اما هرگز با آن نجنبید. دکلماسیون شعر به مفهوم کلاسیک را تغییر داد.

زبان پیش نیمایی در شرح سرعت تغییرات پس از مشروطه چنان الکن شده بود که نیما تحمیل و اجباری تاریخی برای آن محسوب می‌شد. بنابراین نیما بیش از یک نام یا فرد حقیقی، یک حقیقت محتوم زبانی است که هرگاه یک قوم و تبار موضوع ذهنی و هدفمندی‌هایش تغییر می‌ و اندیشیدن نیازمند

تغییرات زبانی است. یعنی این تغییر و تحول يك ضرورت زبانی در زمان است که حتی اگر به دست نیما انجام نمی‌شد، راه خود را ادامه می‌داده زیرا ضرورت زبانی را نه پیشینه و تاریخ يك ملت بلکه جریان‌های روزمره آن می‌سازند. همین تغییر و تحول زبانی در صدر اسلام تأثیر عمیق زبان عربی را بر زبان فارسی برجای نهاد و شاعران و نویسندگان ایرانی از این تأثیر در حد ممکن سود جستند و بهره‌مند شدند. بیگانه زبان عربی را چنان به خدمت شعر فارسی درآوردند که حال و هوای بیگانگی از آن رخت

در کنار بار سنگینی که نیما به تنهایی بردوش کشید و در طی شکل‌گیری و روند تکامل شعر نیمایی، کسانی همچون نادرپور تولی و گلچین گیلانی، راه معتدل خطر چها سرایی را برگزیده بودند و بیشتر کسانی که بعدها از بهترین چهره‌های شعر معاصر و از تواناترین ادامه‌دهندگان راه نیما شدند، پیش از نیما با این سه تن آشنا شده و تأثیر آنها به چهارپاره‌سرایی پرداختند که در آن دوره بازار داغی داشت و البته نمونه‌های ظیری از شعر فارسی را به خود اختصاص داد. کسانی همچون فروغ، اخوان و حتی شاملو همگی بعدها اعتراف کردند که ای کاش زودتر از دیگران، با نیما، شعر او و هدفش

به هر روی فروغ، اخوان، سپهری، کسرائی، رحمانی و بسیاری دیگر از پیروان راستین نیما به شمار می‌روند. اگرچه هرکدام از آنها در راه تکوین و تکامل زبان ادبی خود دست به تجربه‌ها و تکاپوهای تازه و بسیاری زدند و در این راه هر يك به سبک شخصی خود در شعر

آنچنان نزدیک شدند که اشعارشان حتی بدون امضا هم قابل شناسایی است، اما باز هم تأثیر ژرف و یق نیما و راه و روش او در شعر تا مدت‌ها و در بعضی موارد برای همیشه در شعر این شاعران

پیروان واقعی نیما، که در جهت‌گیری‌های محتوایی تأثیر جریان‌های انقلابی و سیاسی شعر فرانسه بودند

سیاسی‌سرایي، به جهان‌بینی خاص خود نقب زده و هرکدام از منظر خود جهان را دیدند و سرودند. شاملو، سردمدار شعر منثور شد و فروغ اولین زمزمه‌های شعر مدرن فارسی را در دو مجموعه آخر . اخوان با حفظ زبان و بیان

شعر خود را در قالب نیمایی ریخت و... از پس نیما بود که شعر آزاد و سپید و منثور و... در شعر فارسی چهره نمودند و هر یک داعیه- دار تازگی بودند که از شعر نیما به آنها ارث رسیده بود. اما در آغاز دهه چهل، جریان دیگری از شعر پدید آمد که حتی ساختارهای شعر نیمایی را نیز درهم شکست و داعیه پیشروی و نوگرایی را بسیار بیشتر از سپیدگویان و منثورسرایان و... در سرداشت؛ شعری که به غلط یا درست در جریان

»

مبدأ شعر موج نو، انتشار مجموعه شعر احمد رضا احمدی بود به سال . اگرچه پیش از آن هوشنگ ایرانی تحت‌تأثیر سوررئالیست‌های اروپایی اشعاری منتشر کرد که از هر نظر تازگی هنگام بود و هم از طرف

کهنه‌سرایان و هم از سوی نوپردازان سرکوب شد. يك اقبال تاریخی داشت و

اقبال تاریخی او این بود که ذوق زیبایی و آغاز فعالیت شاعری او (سال)

نیاز عمو شار نوظهوری در جامعه همز که در پی دهه‌ای تلاش حکومت پهلوی برای استقرار نوعی مدرنیسم اجتماعی - اقتصادی در ایران شکل گرفته بودند و منتظر اشعاری متفاوت و غیر متعهد و بسیاری جهات اند. یعنی دی، میلادی طبیعی و به هنگام بود.

تاریخ تحلیلی شعر نو شعری که موج نو نام گرفته بود این ویژگی‌ها را :

« . جدابودن وظیفه عملی و روزمره کلمات و

. ایجاد مناسبت و مناسباتی دیگر بین کلمات، اشکال و اشیاء

. ایجاد فضای ذهنی تازه و دور از ذهن؛ نه از طریق توصیف تشریح بلکه از طریق فضا سازی و آنهم نه سطر به سطر که در کلیت یک شعر.»
()

اسماعیل نوری‌علاء که از مدافعان موج نو بود، چندسال پس از انتشار مجموعه شعر و شیوع موج نو، این نوع از شعر را به دو شاخه «اصید» « تقسیم کرد و اظهار داشت که تنها نماینده واقعی موج نوي اصیل

است. او موج نوي اصیل و مشکل را به دو زیرشاخه «نثرگرایان» « گرایان» تقسیم کرد و در این تقسیم ندي يدالله رویایی را در زمره گرایان مشکل

به هر روی شعری که عنوان «

نهادند به علت اینکه ظاهراً از هرگونه وزن و آهنگی تهی بود و به نظر می‌یید که عاری از هر نوع تکنیکی است، این امکان را فراهم کرد که دانشی که بهره ادبی چندانی

نداشته، وزن را شاعری کمترین

آگاهی را داشتند، به سمت این موج حرکت کنند و انبوهی از « هایی بیافریند که کمتر بارشعری داشت و البته نشریات آن روزگار را سراسر فراگرفته بود. در این میان « هایی که با شعر ارتباط چندانی نداشت

که در واقع بی‌حرمتی به شعر نیما و پیروان حقیقی او به شمار می‌رفت. اما رویایی که عده

شاعر مطلع و منتقدی بود و به دلیل دانش ادبی که داشت از همان آغاز متوجه بی

و انحطاط این موج شد و خود را از آن جد . او در همان سالها درجایی درباره این موج و انبوه شاعران موج نویی گفته بود: «نسل ما به جهت شعر می‌گفت که شیفتگی‌هایی پیدا کرده بود. این شیفتگی به هر صورت ایجاد شده بود. ما راهمان را طی می‌کردیم و هیچ‌چیز بازمان نمی‌داشت. لیکن بسیاری از جوان‌های این موج - که آنقدر زیادند که اصلاً نامشان در ذهن نمی‌پراکنندگی و شیفته دهند

که اصلاً معلوم نیست کدام يك از شعرای معاصر را قبول دارند و به کدام متمایل بوده . اند که بی‌شیفتگی هم می

گویند چاپ هم می . بدبختانه یا خوشبختانه مطبوعات هم از این راه کمک کنند و همه چیز کنند درحالی که در دوره ما چنین . [...] - تا از همین جوان‌ها را می

شناسم که چون شعرشان چاپ نشد دیگر شعر نگفتند. در شعر اینها نیما، شاملو، فروغ هیچ- کدام رگه‌ای به جا ندارد. چرا؟ این اصالت نیست که به دور از همه اصالت‌ها باشیم. در هیچ‌یک از های شعری اینقدر آشفتگی وجود نداشته است [...] . در بین این نسل چهره‌های درخشانی

هستند. مثلاً احمدی و الهی و ادربیلی. و اگر دقیق شویم و بخواهیم از تلاش‌های تازه بزنیم به گروه «شعر دی» [- ای بود که پیش از انتشار بیانیه شعر حجم دو گرایان را [. و در آن میان به پرویز اسلامپور هم می‌رسیم که در « نمک و حرکت ورید» قوام یافته .

- اردبیلی، الهی،

توانند چهره‌های خوب گروه «شعر دیگر» باشند که وجودشان این گروه را قابل اعتنا می‌کند. و این پنج شش تن، البته، ربطی به آن انبوه « فرهنگي» که اشاره کردید ندارند.»

(رویایی)

» رویایی در آغاز راه با دیگر» کار خود و تنی چند را از آن خیل پراکنده، جدا کرد. البته او را نیز هیچ‌گاه جزو آن پراکندگی به شمار نیاورد: «من هیچ‌وقت ربطی بین احمد رضا احمدی و آنچه شاعران شعر بینم. چراکه تنها خصیصه ظاهری این اش بود و هر که را به موج نو می .

وزنی شعرهایش توانست لااقل وزن خودش را ارائه دهد.» (همان،)

اما یدالله رویایی به عنوان «شعر دیگر» نکرد و سرانجام وقتی به این نتیجه رسید که ای تعیین اصول و قواعد شعری که به آن عقیده داشت، باید چاره‌ای بیندیشد، شکل سازمان‌یافته و پالایش شده موج نو را تحت عنوان « معرفی کرد و بیانیه این شعر را که البته های آشکاری با موج نو داشت، در زمستان

منتشر کرد که درجای خود، به آن

خواهید

.

در ادامه، در فصل پنجم این رساله، درباره
تأثیرپذیری شعر حجم از موج نو و انشعاب آن به
عنوان یک شاخه مستقل شعری بیش از این سخن
خواهد رفت.

فصل دوم

**مروری بر زندگی و فعالیت‌های ادبی
یدالله رویایی**

دالله رویایی سال ، در قلعه‌ای قدیمی
با باروهای بلند در جعفرآباد دامغان متولد
از مادری شاهزا
ای پرجمعیت. در کودکی او سیل عظیمی
زادگاهش را می‌شوید و همه چیز را با خود می
ها و باروها برجای
ها و شکاف‌های چشمگیر در مزارع
اطراف و کودک آن روز اولین دویدن‌هایش
پریدن از ترک‌های از سیل به جامانده آغاز می-

رویایی تا شانزده سالگی در دامغان می
تا سال سوم دبیرستان تحصیلاتش را در همان شهر
گیرد. سپس سال به تهران آمده و در
دانشسرای مقدماتی دوره متوسطه را به پایان می-
برد. به دامغان بازمی‌گردد و دوسال به عنوان
به کار تدریس مشغول می .

مدتی رئیس اداره اوقاف دامغان می
از کلی جنگ وجدال با موقوفه‌خوارها این شغل را
نیز رها کرده و مردادماه سال به تهران می-
آید و دانشکده حقوق به تحصیل ادامه می‌دهد.
پس از گرفتن لیسانس حقوق قضایی، دوره دکتری
حقوق سیاسی را می

وزارت دارایی به عنوان حسابدار مشغول به کار
شود. رویایی از سال
کناره گرفت و از آن پس نیمی از سال را در
پاریس و نیم دیگر را در تهران گذراند.

او علاوه بر وزارت دارایی چندی در اداره
هواشناسی و مدتی نیز به عنوان مدیرکل اداره
حسابداری در تلویزیون ملی ایران مشغول به کار

در یکی از گفت‌وگوهای رویایی درباره کار با
اعداد و ارقام و شغل حسابداری از او پرسیده
بودند و او گفته بود: »

همسایه ذوقم باشد. دلم می‌خواهد کاری راکه با
آن تأمین معا

» (رویایی،)

و در جای دیگر درباره همین تضاد گفته بود:
«ضاد است که عادت‌م داده تا همیشه با دو یدالله
ویایی زندگی کنم؛ یدالله رویایی شاعر و یدالله
رویایی کار و بیزار از کار. فرزند کویر بوده-
ام و برای دریا شعر گفته . ام هم در
میان جدال و تضاد گذشت. این است که امروز
کنید که مردی در میان عشق به واژه‌ها،
اعداد و ارقام را مشغله روزانه خود کرده است.
فهمم، کلمات را می‌فهمم و در
حاشیه‌های جنو به جدال بی

(همان،)

رویایی سال ، ازدواج کرد و هم

.

او حادثه‌های مهم و تأثیرگذار زندگی خود را
اینگونه برمی : »

- اعدام افسران حزب توده، کشف جنایات
استالین (سال‌های) .

- بوستان آمریکایی .

- حوادث بهمن .

- حذف دیوار برلن، فروپاشی باغشاه (تهران،
، دوبار) زندان زیرطاقی لشگر

دو زرهی سلطنت‌آباد (بهار سال

آخر خسرو روزبه و سحرگاه تیرباران).»

(رویایی، گزینه اشعار،)

یدالله رویایی علاوه بر کار شا

فعالیت‌های اجرایی و ادبی بسیاری داشته که از
آن جمله است، تأسیس جایزه کتاب شع تلویزیون
ملی ایران در سال ، انتشار نشریه‌هایی چون

...

« » هاي مفصل و پرمطربي بود كه سال
طي دو شماره انتشار يافت. محوريت مطالب
اين نشریه هنر و سینما بود. بارو زیر نظر
احمد شاملو و یدالله رویایی منتشر می .
« » نیز بعد از طرفه - كه تیر و آبان ماه
منتشر شده بود - دومین جنگی بود كه به
كوشش آوانگاردهای شعر نو در زمستان
شد. نشریه روزن از سوی انتشارات روزن به چاپ
رسید. دفتر این انتشارات در واقع يك گالری
- كتابفروشی بود كه زیر نظر ابراهیم گلستان و
بدالله رویایی اداره می .
از روزن سه شماره به چاپ رسید: شماره اول در
هاي دوم و سوم طی سال

انتشارات روزن گاهی در همان گالری -
خوانی نیز برگزار می
« » ایدالله رویایی اولین بار در
یکی از همین جلسات به کار گرفت. شب شعرهای
روزن اولین بار با شب شعر سهراب سپهری آغاز
« » اصطلاحی رایج و

تأسیس جایزه کتاب شعر از سوی تلویزیون ملی
ایران هم از جمله فعالیت‌هایی بود كه به همت
رویایی به ثمر نشست. این جایزه اولین بار در
تاریخ دهم اردیبهشت از میان کتاب‌های شعر
، به دو کتاب

نیست
لیلا کسری و دیدار در فلق از منوچهر آتشی تعلق

انی جایزه دکتر یدالله رویایی و داوران عبارت
بودند از: دکتر محسن هشترودی، مسعود فرزاد،
فریدون رهنما، پژمان بختیاری، هوشنگ ابتهاج و

رویایی که خط اصلی فعالیت‌های ادبی او را باید در شعر و نقدهای او جست‌وجو کنیم، آنطور که خودش گفته، برخلاف نوابغ، شعر را کمی دیر و

بزرگترین دغدغه زندگی وی شد .

رویایی از جمله شاعرانی است که علاوه بر آشنایی کامل با ادبیات کهن ایران با ادبیات معاصر غرب نیز آشنایی دارد به ویژه اینکه به زبان فرانسه و ادبیات این کشور او را به سلاح برنده نقد و دانش و آگاهی از جریان‌های ادبی معاصر مسلح کرده است.

هاست که در سوئیس به سر می

این حال ارتباط خود را با ایران به طور کامل قطع نکرده و نشان تداوم ارتباط او با سرزمین‌اش سفرهای هرساله او به ایران و به کویر، ها و مقالاتش از سوی ناشران

نشریات داخلی و ... است.

رویایی صبور و امیدوار - همچون گذشته - هنوز هم راه خلوت و آرام و هیاهوی شعر خود را طی می‌کند و به کارکسانش کار نیست اگر او را شاعر نشمرند.